

**Pesthidegkúti Waldorf Általános Iskola,
Művészeti Iskola és Gimnázium**

Gyermekevédelmi Módszertani Segítség

Tartalomjegyzék

Gyermekvédelmi Módszertani Segítség	1
Preambulum	3
Milyen vezérelvek mentén működik a Módszertani Segítség?	4
Miről ismerem fel a bántalmazást?	5
A bántalmazás formái	5
A bántalmazás lehetséges jelei	6
Hogyan kell jól kommunikálni?	8
A gyermekekkel való megfelelő magatartás alapjai	9
A gyermekekkel való megfelelő kommunikáció bántalmazás jelzése esetén	9
Mit tegyek, ha bántalmazást észlelek?	11
Alapvetések	11
Folyamatábra	11
Biztonsági elemek	15
Hogy fér össze a bántalmazás jelzése és a titoktartás?	15
Titoktartás és bizalom	15
Titoktartás és jelzés	16
Hogyan csökkenthetjük a kockázatokat?	17
Kinek mi a felelőssége?	19
Általános felelősség	19
A mindenkori iskolaképviselő felelőssége	19
A gyermekvédelmi csoport felelőssége	20
Hogyan biztosítható, hogy a szabályokat mindenki ismerje?	20
Új munkatársak felvétele	20
Tudatosságnövelés	21
Hogyan biztosítható, hogy levonjuk a tanulságokat?	21
Mellékletek	22
1. számú Melléklet: Fogalmak	22
2. számú Melléklet: Bejelentő űrlap	23
3. számú Melléklet: Magatartási Kódex	25
4. számú Melléklet: Kommunikációs alapelvek	28
5. számú Melléklet: Jogszabályok	30

Értelmezési útmutató jelen Módszertani Segítség szövegéhez
1. Segítség, dokumentum, szabályzat = Gyermekvédelmi Módszertani Segítség 2. iskola, oktatási intézmény, intézmény = Pesthidegkúti Waldorf Általános Iskola, Művészeti Iskola és Gimnázium 3. gyermek, gyerek, diák = az iskolával jogviszonyban álló minden 18 éven aluli és 18. életévét betöltött fiatal felnőtt 4. szülő = törvényes képviselő 5. munkatárs = bármely munkakört betöltött alkalmazott (portás, konyhai és takarító személyzet, pedagógusok, iskolapszichológus, stb.)

Preambulum

A Waldorf-közösségekben sokszor találunk olyan lelki közösségekre, amiben a résztvevők nagy **biztonságban** érzik magukat. A gyerekek, a szülők, valamint a tanárok és más felnőtt iskolapolgárok között az intenzív együttműködés olyan bizalmat képes kiépíteni, amely minden résztvevő életére kihat.

Ez a rendszer azonban nem tökéletes, hiszen emberek működtetik. Olyan emberek, akik nagyon sokat tesznek azért, hogy a gyermekek a lehető legjobb környezetben fejlődhessenek. A bizalom megrendülése olyan megrázkódtatásokat hozhat, ami sokkal komolyabb következményekkel jár, mint egy hagyományos iskolában, ahol a szereplők közötti együttműködés ilyen foka nem jellemző.

Az iskola tanterve és módszertana **holisztikus** megközelítést alkalmaz, azaz a gyermek aktuális fejlettségi állapotából indul ki, ehhez igyekszik igazítani mindent. Épp így lehet levezetni a **gyermek legfőbb érdekéből** a konfliktusok és nehézségek megfelelő megoldásához vezető utat is. Fontos egységben gondolkodni mind a megelőzés-kezelés-intervenció-utánpótlás (horizontális szint), mind pedig az intézményi, illetve waldorf szövetség, iskolahálózat és a gyermekvédelmi rendszer szintjén (vertikális szint).

A **gyermekközpontú** megközelítés csak egy rövidítés, ez a szemlélet ugyanis a folyamat során biztonságot és támogatást ad a szülőknek és a felnőtt iskolapolgároknak is. **Átlátható** módon segíti az iskolát abban, hogy a nehézségeket felismerje és felelősen hordozza úgy, hogy az ügyetlenségek és tapasztalatlanságok véletlenül se sújtsák a legvédtelenebbet, a gyermeket.

Sokszor elhangzik az iskolákban, hogy új nemzedékek jelennek meg a gyerekek és a szülők között is, akikhez új nyelven kell tudni beszélni. Ez a szöveg egy ilyen nyelven

íródott annak érdekében, hogy **minden résztvevő egyformán könnyen tudja érteni**, ezáltal valódi segítséget jelentsen a mindennapokban.

Le kell szögezni, hogy az erőszak egyetlen formája sem megengedhető, így természetesen a gyerekek közötti, vagy az általuk a felnőttek sérelmére elkövetett esetek sem. Jelen írás azonban elsősorban a **felnőttek** felelősségéről és kompetenciáiról szól, a diákok számára előírt szabályok az iskola egyéb dokumentumaiban (Házirend) találhatóak.

Jelen Gyermekvédelmi Módszertani Segítség emlékeztet, hogy az iskola minden munkatársának **általános kötelezettsége**:

- a gyermekek bántalmazással szembeni védelme;
- az oktatási intézmény gyermekvédelmi eljárásainak ismerete és betartása;
- minden aggodalomra okot adó eset jelentése;
- az esetek lehető legrövidebb időn belül történő lereagálása.

Jelen Segítség támogatást nyújt minden munkatársunk és megbízottunk számára a gyermekek bántalmazása és kihasználása elleni védelem iránti elkötelezettség gyakorlásához, egyben véd is bennünket azáltal, hogy kereteket szab a gyermekekkel való foglalkozáshoz.

A Segítség az oktatási intézmény minden munkatársára, önkéntesére, támogatójára és partnerére vonatkozik.

A dokumentum hatálya annak tantestületi elfogadásától kezdve az iskola minden működési területére kiterjed.

Milyen vezérelvek mentén működik a Módszertani Segítség?

- **Védelem:** valamennyi gyermeket kortól, nemtől, képességektől, kultúrától, fajtól, nyelvtől, vallástól és szexuális identitástól függetlenül egyenlően megillet a védelemhez való jog;
- **Zéró tolerancia:** a gyerekekkel szembeni bántalmazás, erőszak, zaklatás és visszaélés minden formája elfogadhatatlan;
- **Gyermekek központúság:** a gyermekek jólléte elsődleges fontosságú;
- **Gyermekek részvétel:** az iskola tájékoztatja a gyerekeket az őket érintő információkról, valamint a gyermekvédelemmel kapcsolatos döntéshozatal során - *korukra, fejlettségi és érettségi szintjükre tekintettel* - figyelembe veszi a diákok véleményét;
- **Átláthatóság:** minden döntés és tevékenység, eljárási mechanizmus átlátható

és azáltal vezérelt, hogy a gyermekek mindenk felett álló érdeke érvényesüljön;

- **Tudatosság:** az iskola magas etikai elvek mentén szervezi tevékenységét és ezeket az elveket következetesen érvényesíti, hogy minden gyermek élvezhető és biztonságos környezetben tanulhasson;
- **Prevenció:** a gyermekbántalmazás kockázatának csökkentése megvalósul a tudatosságnövelésen, a jó gyakorlatok kialakításán és a képzéseken keresztül;
- **Eljárási garancia:** az iskola minden munkatársa ismeri a védelemre vonatkozó szabályokat, tisztában van a felelősségével és megteszi a szükséges lépéseket az esetek megfelelő intézményi lereagálása érdekében;
- **Támogatás:** minden gyermekbántalmazási ügyben érintett gyermek, gyerekcsoport és munkatárs megfelelő támogatásban részesül;
- **Tájékoztatás:** a munkatársak és gyermekek mellett a szülők is megfelelően tájékoztatva vannak minden gyermekvédelemmel kapcsolatos releváns információról és gyakorlatról (a Módszertani Segítség közvetlen kommunikálása és állandó elérhetővé tétele);
- **Jogérvényesítési garancia:** az iskola minden munkatárstól, szülőtől és partnertől beérkező panaszt kivizsgál és megteszi a megfelelő intézkedéseket;
- **Utókövetés és felülvizsgálat:** az iskola rendszeresen felülvizsgálja a gyermekvédelemmel kapcsolatos szabályait és gyakorlatát az esetleges hiányosságok feltárása és orvoslása, valamint a releváns jogszabályi változásoknak való megfelelés érdekében;
- **Biztonságos adatkezelés és titoktartás:** az iskola bizalmasan, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően kezeli a gyermekekkel kapcsolatban tudomására jutott személyes adatokat és szenzitív információkat;
- **Jogszabályoknak való megfelelés:** jelen szabályzat megfelel a gyermekvédelem terén irányadó hatályos nemzetközi és hazai előírásoknak.

Miről ismerem fel a bántalmazást?

Az iskola a releváns jogszabályokat és EMMI protokollokat alapul véve a rossz bánásmód minden formájától védi a gyerekeket, különös tekintettel a gyermekbántalmazásra. Bántalmazás minden olyan cselekvés vagy mulasztás, ami a gyermekek sérelmét eredményezi, vagy a biztonságos és egészséges fejlődésüket akadályozza.

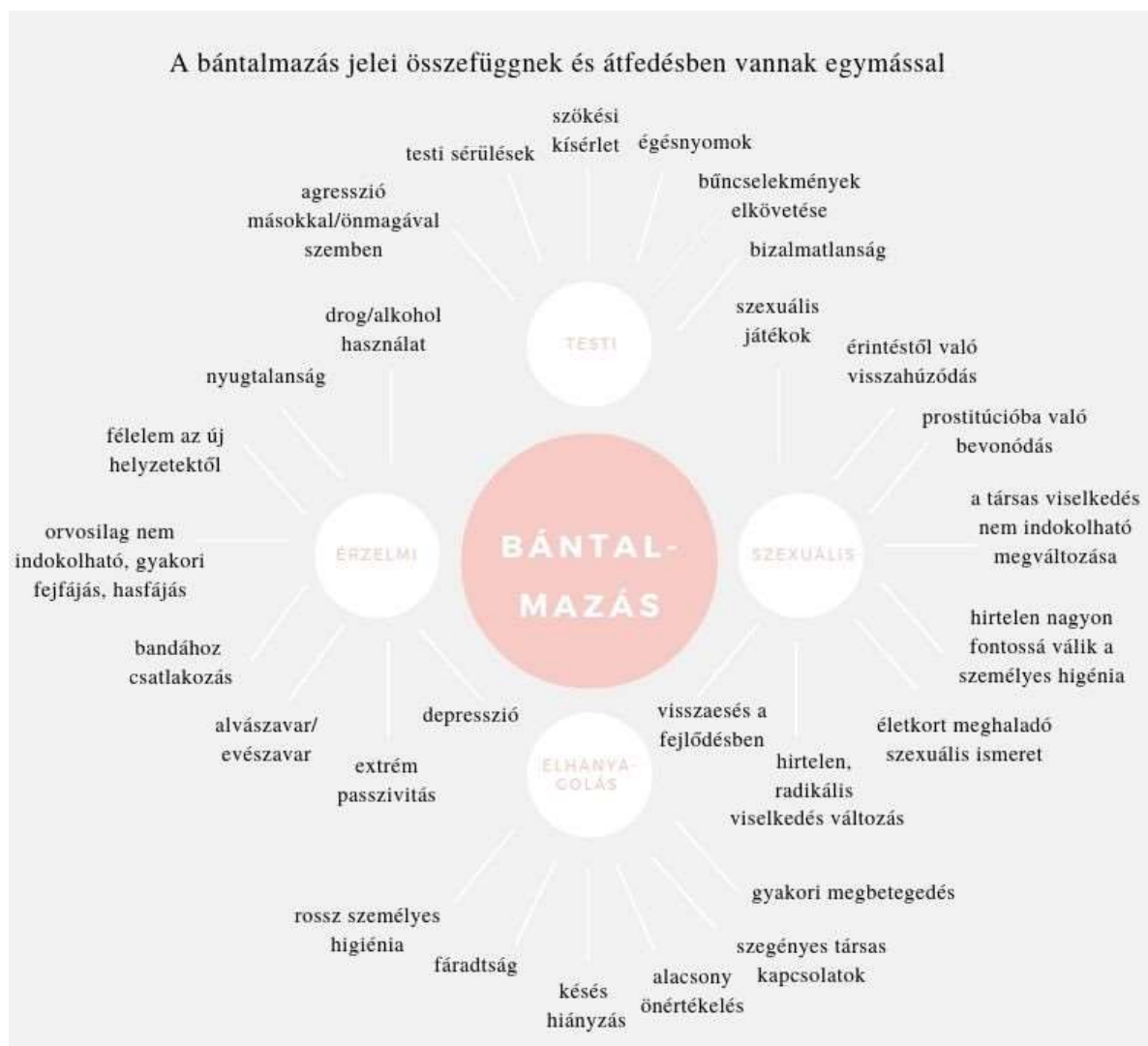
A bántalmazás formái

Fizikai bántalmazás Olyan fizikai erőszak alkalmazása, amely tényleges, vagy valószínűsíthető fizikai sérülést, vagy szenvedést okoz. <u>Példa:</u> megütés, megrázás, megégetés, kínzás, rúgás, lekötözés, bezárás, stb.	Érzelmi bántalmazás Olyan folyamatos, megalázó vagy lealacsonyító érzelmi bánásmód, amely hosszútávú és súlyos negatív hatást fejt ki a gyermek érzelmi fejlődésére. <u>Példa:</u> visszautasítás, érzelmek megtagadása, csúfolás, folyamatos kritizálás, lekicsinylés, tartós megbélyegzés, stb.
Szexuális bántalmazás Olyan magatartás, amelynek során a felnőtt saját szexuális érdeklődésének, vagy vágyának kielégítése céljából használja fel a gyermeket valamely tevékenységre, amely nem a gyerek életkorának, fejlődésének megfelelő. Ebbe beletartozik minden, amit a gyerek nem ért teljesen és amihez ezért nem adhatja a valódi hozzájárulását. <u>Példa:</u> intim testrészek érintése, szexuális tartalmú megjegyzések, szexting, nemi erőszak, prostitúció, pornográfia, stb.	Elhanyagolás A gyermek alapvető fizikai és/vagy érzelmi szükségleteinek tartós nem teljesítése, amely egészségének és fejlődésének súlyos károsodását eredményezheti. <u>Példa:</u> megfelelő étel, ruházat, felügyelet nem biztosítása, az alapvető érzelmi szükségletek megtagadása, alapellátás, vagy orvosi ellátás megtagadása stb.

A bántalmazás lehetséges jelei

Fizikai bántalmazás • zúzódás, égésnyomok, ficam, harapás, vágás, • valószínűtlen magyarázat a sérülésekre, felnőttekkel szembeni bizalmatlanság, agresszió másokkal vagy önmagával szemben,	Érzelmi bántalmazás • rendkívüli nyugtalanság, • félelem az új helyzetektől, • drog- és alkoholhasználat, • extrém passzivitás vagy agresszió, • testi, értelmi és érzelmi fejlődésben való visszamaradottság, • helytelen érzelmi reakciók,
---	---

• bűncselekmények elkövetése, visszahúzódás a testi kontaktustól, • a sérülésekről való beszélgetés megtagadása, • a meleg idő ellenére zárt ruházat viselése, szökési kísérlet, • passzivitás, • kimerültség, • a gyermek nem akar hazamenni, stb.	• kényszeres lopás, • rendszeres szökési kísérlet, • orvosilag nem indokolható gyakori fej vagy hasfájás, • bandákhoz csatlakozás, • alvás vagy evészavar, • depresszió, stb.
Szexuális bántalmazás • a társas viselkedés látszólag nem indokolható megváltozása (magába fordul vagy éppen nagyon kihívó lesz), • hirtelen vagy radikális viselkedésváltozás, túl szexualizált, nem elfogadható vagy antiszociális magatartás, • szexuális játékok, • érintéstől való visszahúzódás, • az adott életkort meghaladó szexuális ismeretek, • a személyes higiénia hirtelen fontossá válása, • prostitúcióba való bevonódás, • visszaesés a fejlődésben, stb.	Elhanyagolás • gyakori éhségérzet és étellopás, • rossz személyes higiénia, • állandó fáradtság, • alacsony önértékelés, • kezeletlen egészségügyi problémák, • gyakori késés vagy hiányzás az iskolából, szegényes társas kapcsolatok, • gyakori megbetegedés stb.

A bántalmazási formák jelei összefüggnek és gyakran átfedésben vannak, ezért az a legfontosabb, hogy az iskola munkatársai minden esetben képesek legyenek felismerni a jeleket, amelyek arra utalnak, hogy az érintett gyermekkel nem megfelelően bánt a környezete, ezért meg kell tenni a szükséges lépéseket.

A bántalmazás fentiekben felsorolt négy formáján túl az iskola számos más rossz bánásmódtól - így például az online zaklatástól, a rendszerabúzustól, vagy intézményi abúzustól is - óvja a gyermekeket. Ezek a fogalmak a Módszertani Segítség 1. számú Mellékletében vannak részletezve.

Hogyan kell jól kommunikálni?

A gyermekekkel való megfelelő magatartás alapjai

Mindig követendő ☐	Mindig kerülendő ☹
• jó példa mutatása (beleértve az internet és digitális eszközhasználatot is); • erőszakmentes és pozitív viselkedési módszerek használata; • pozitív, tiszteletteljes és biztonságot garantáló viselkedés; • a gyermekek rajongásának megfelelő kezelése, a gyermek érzéseinek szem előtt tartása mellett; • felkészültség a bántalmazás magas kockázatát magában hordozó helyzetek megfelelő kezelésére (személyes és családi körülmények, életvezetési szokások, külsős programok, fotó és videofelvétel készítése stb.); • a gyerekek önvédelmi és érdekérvényesítő képességének elősegítése;	• kihívó magatartás; • a bántalmazás minden formája; • helytelen vagy diszkriminatív nyelvezet és magatartás; • túlzott személyes információ megosztása; • szakmai keretek átlépése; • átszexualizált vagy méltatlan nyelvezet használata (vicc formájában is);

A helyes magatartási és kommunikációs gyakorlatokat részletesen a munkatársak számára összeállított Magatartási Kódex és Kommunikációs Alapelvek tartalmazzák, amely a Módszertani Segítség 3. és 4. számú mellékletei.

A gyermekekkel való megfelelő kommunikáció bántalmazás jelzése esetén

Ha egy gyermek megosztja velünk esetét, azt mindig megfelelő komolysággal kell kezelni, soha nem szabad megkérdőjelezni a bántalmazás megtörténtét. Fontos, hogy végig szem előtt tartsuk az érintett gyermek legfőbb érdekét és azt, hogy az eset menedzselése során hogyan tudjuk a további károkozásokat elkerülni.

Mit tegyek? ☐ • Őrizze meg a nyugalját és önuralmát. • Keressen egy kényelmes, privát helyiséget, ahol nyugodtan meg tudja hallgatni a gyereket. • Ne szakítsa félbe a mesélést. Hagyja, hogy a gyermek a maga tempójában és szavaival mondja el az eseményeket. • Nyugtassa meg a gyermeket, hogy helyesen tette, hogy elmondta esetét. • Biztosítsa a gyermeket, hogy a történetek nem az ő hibája, és mindent meg fog tenni azért, hogy segítsen rajta. • Gondoljon bele, hogy a gyermeket lehet, hogy megfenyegették. • Korára és érettségére figyelemmel tájékoztassa a gyermeket a következő lépésekről és arról, hogy köteles elmondani másnak az esetet. • Azonnal tegyen jelzést az iskolán belül kijelölt gyermekvédelmi csoportnak. • Amennyiben szükséges, vonjon be más segítőket is (pl.: iskolapszichológus). • Kérjen segítséget, ha úgy érzi, Önnek is szüksége van rá.	Mit ne tegyek? ⊖ • Ne kérdőjelezze meg, vagy kicsinyítse le az elmondottak súlyosságát. • Ne mutassa ki zaklatottságát. • Ne keressen segítséget, amíg a gyermek még beszél Önhöz. • Ne tegyen olyan ígéretet, amit nem tud betartani. • Ne erőltesse a gyermeket, hogy további részleteket osszon meg a bántalmazásról. • Ne interjúvolja a gyermeket hivatalos formában: ○ ne tegyen fel irányított kérdéseket; ○ ne erőltesse az információszerzést, és ne vonjon le következtetéseket; ○ csak a szükséges és releváns tényekre kérdezzen rá, amennyiben további részletekre van szükség. • Ne próbálja meg egyedül kezelni a helyzetet és ne ígérjen titoktartást. • Ne tegyen semmi olyat, amellyel befolyásolhatja a későbbi vizsgálatot. • Személyes kétélyei ne akadályozzák meg abban, hogy jelentse a vádakat.
Mit mondhatok? ☐ • Ha kell, kérdező módon ismétlje meg a gyermek utolsó	Mit ne mondjak? ⊖ • „Ezt már el kellett volna mondanod valakinek.”

néhány szavát. • „Hiszek neked.” • „Megpróbálok segíteni neked.” • „Segíteni fogok rajtad.” • „Örülök, hogy elmondtad.” • „Ez nem a te hibád.”	• „Ezt nem hiszem el.” • „Ez borzasztó!” • „Ez mindent megmagyaráz.” • „Nem, az nem lehet... hiszen ő a barátom/ismerem őt.” • „Senkinek nem fogom elmondani.” • „Miért? Hogyan? Mikor? Hol? Ki?”
---	--

Mit tegyek, ha bántalmazást észlelek?

Alapvetések

Minden gyermekbántalmazással kapcsolatos ügyben

- jelezni kell a felmerült gyanút
- komolyan kell venni a jelzést
- a jelzés alapján ki kell vizsgálni az ügyet
- a kivizsgálás eredményeképp meg kell tenni a szükséges intézkedéseket (iskolán belüli eljárások/ gyermekvédelem felé történő jelzés)
- gondoskodni kell a visszajelzésről (érintett gyermek, a jelzést tevő személy, a közösség, az elkövető és amennyiben a gyermekek legfőbb érdekében áll, a szülők felé is)
- elő kell segíteni az érintettek feldolgozását

Folyamatábra

Az iskolán belüli jelzési folyamatoknak egyértelműeknek kell lenniük és tájékoztatni kell róluk az iskolaközösség minden tagját. Minden jóhiszemű jelzést - függetlenül annak végkimenetétől - úgy tekinteni, mint amelyet a gyermek érdekeinek védelmében tettek.

Ha egy **osztálytanító/osztálykísérő aggódik** egy gyermek biztonsága miatt, mert

- bántalmazást, annak jeleit vagy gyanúját észleli,
- a gyermek megosztja a bántalmazás tényét,
- valamely szülő bántalmazással kapcsolatos aggodalmát jelzi

Példa:

Egy korábban visszahúzódó, csendes felsős fiú csatlakozott egy helyi bandához, amelynek tagjaival rendszeresen és feltűnően dohányzik az iskola előtt. Amikor az osztálykísérő rákérdez, hogy mi újság, a fiú legnagyobb megdöbbenésére agresszívan hárítja a kérdést.

Aggodalmát haladéktalanul, az észlelés napján **megosztja a tanári közösséggel**, ahol

- felméri, hogy mások is észlelték-e problémát,
- begyűjti az esettel kapcsolatos lehető legtöbb információt,
- szakmai megbeszélést folytat munkatársaival

Példa:

A szünetben megkérdezett tantársak értetlenül állnak a dohányzás és agresszív kitörés előtt, azonban az egyik tanár épp most hallotta futólag a folyosón, hogy a fiú szülei válnak.

Amennyiben a begyűjtött információk alapján szükséges, az osztálytanító/kísérő szintén az észlelés napján **osztálymegbeszélést is kezdeményez**, ahol

- az osztályt tanító munkatársaknak lehetőségük nyílik az ügy körülményeinek részletesebb feltárására

Példa:

A megbeszélésen valaki jelzi, hogy óráin a fiút két hete rendszeresen szekálják a többiek, látszólag érthetetlen okokból. Ennek eddig nem tulajdonított nagy jelentőséget, mert a beszólások nem voltak durvák, a fiú teljesítménye továbbra is kiegyensúlyozott, valamint a tanár nem tudott a cigizésről és a válásról sem.

Amennyiben indokolt és ez nem eredményezi a jogszabályi határidők túllépését, **az ügyet be kell vinni a következő Konferenciára is**, ahol

- az egész pedagógusközösség kiemelt figyelmet fordít az esetre

Ha az ügyel kapcsolatban bármely ponton felmerül annak szükségessége, az észlelő osztálytanító/osztálykísérő köteles azonnal - de az észlelést követő maximum egy munkanapon belül - **belső jelzést tenni a gyermekvédelmi szabályok betartásáért felelős csoportnak**¹

Az észlelő személy bizonytalansága esetén minden esetben azonnal jelez a gyermekvédelmi csoportnak.

- az észlelő jelzését szóban, vagy írásban is megteheti,
- a jelzésnek tényszerűnek kell lennie, nem tartalmazhat véleményt, értelmezést, vagy ítéletet
- a gyermekvédelmi csoport a beérkezett jelzésről írásos feljegyzést készít,
- a feljegyzést megfelelő módon archiválja

Példa:

Az osztálykísérő az ügyet annak súlyosságára való tekintettel a megbeszélést követően azonnal jelzi a gyermekvédelmi csoportnak, hiszen a már eddig összegyűlt információk alapján is óriási teher van az érintett gyerek vállán és fennáll a helyzet további eszkalálódásának veszélye. Ettől függetlenül a következő heti Konferencián kiemelten foglalkoznak az ügyel.

A gyermekvédelmi csoport a belső jelzés beérkezését követően azonnal megkezdi az **eset körülményeinek kivizsgálását**.

Minden esetben:

- megteszi a szükséges lépéseket a további veszélyeztetés elkerülése érdekében
- gondoskodik az észlelő személy részére történő visszajelzésről

Amennyiben az érintett gyermek legfőbb érdeke indokolja:

- tájékoztatja a gyermek szüleit
- biztosítja az érintett munkatársak számára a feldolgozást segítő foglalkozást/beszélgető kört

¹ A csoport 3 személyből áll, az iskola mindenkor iskolaképviselőjéből és a gyermekvédelmi felelős tanárokból. A csoport elérhetőségeiről az iskola minden munkatársat tájékoztat.

• tanáccsal és információval látja el az esetben érintetteket • 72 órán belül az érintett munkatársakkal is átbeszéli a következő lépéseket	• konzultál az iskolai szociális segítővel² • bevonja a mediációs csoportot • esetszbeszélést kezdeményez a gyermekvédelmi rendszer többi tagjával
--	---

Példa:

A gyermekvédelmi csoport felkeresi a fiú számára bizalmi felnőttet jelentő tanárt és megkéri, hogy próbáljon beszélgetni vele. A beszélgetés jól sikerül, a fiú sokat mesél az otthoni és a kortárs közösségben megjelenő problémáiról. Kiderül, hogy a válást családon belüli erőszak előzte meg, amelynek a fiú szemtanúja volt, valamint hogy a többiek azért székálják, mert édesanyjával ideiglenesen a nagyszülőkhöz költöztek, ahol nem tud minden nap fürdeni.

A gyermekvédelmi csoport, amennyiben a vizsgálat eredménye indokolja az ügyet	
súlyos veszélyeztetés gyanúja esetén 72 órán belül, veszélyeztetés gyanúja esetén 8 napon belül írásban jelzi a gyermekvédelmi rendszer felé (a rendelkezésre álló információk függvényében az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatnak/gyámhatóságnak/rendőrségnek/egyéb gyermekvédelmi intézménynek)	haladéktalanul jelzi az iskolalépviseelő felé, aki
• a jelzést a Gyermekvédelmi Bejelentő űrlap kitöltésével (2. számú melléklet) teszi meg • a Bejelentő lapot 24 órán belül archiválja	• megvizsgálja, hogy szükséges-e valamely szabályzatot, képzési tervet módosítani

² Az iskolai szociális munkás minden évben bemutatkozik az osztályokban és heti egy napon személyes jelenléttel is biztosítja a konzultációs lehetőséget. Gyermekvédelmet érintő kérdésekben kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermekvédelmi csoporttal.

	• megindítja a megfelelő eljárást az érintett munkatárs felelősségre vonása érdekében • szükség esetén biztosítja a feldolgozást segítő foglalkozásokat
Példa: A beszerzett információk alapján az ügy túlmutat az iskola kompetenciáján: indokolt jelzést tenni a gyermekvédelem felé, amely alapellátás keretében segítséget nyújthat a családnak mind a szociális helyzet javítása, mind a pszichés megsegítés terén. Emellett a belső kommunikációnak köszönhetően a gyerek ügyére intézményen belül is kiemelt figyelmet fordít a közösség.	

Biztonsági elemek

Amennyiben egy bántalmazás ügyet az érintett gyerek, vagy egy társa jelzi valamely felnőttnek, a fentiekben ismertetett folyamaton túl az alábbi garanciák érvényesülnek az iskolában:

- **Anonim jelzés:** Az iskola osztályonként és korosztályonként eltérő módon, az alábbiak szerint biztosítja, hogy a gyerekek névtelenül is jelezhessenek:
- **Bizalmi hely:** Az iskolában biztosítva van olyan hely, ahol a gyerekek biztonságosan beszélhetnek problémáikról.
- **Kortárs segítők:** Az iskolán belül lehetőség van arra, hogy a gyerekek kortárs segítőkön keresztül juttassák el ügyüket a gyermekvédelmi csoporthoz. Ennek érdekében a gyermekvédelmi csoport minden évben felkészít 3 felsős, önként jelentkező DÖK-ös diákot, akiknek személyéről tájékoztatja az iskola többi diákját.

Hogy fér össze a bántalmazás jelzése és a titoktartás?

Titoktartás és bizalom

Amennyiben egy diák beszámol arról, hogy bántalmazás érte és ügyét annak súlyossága miatt jelen protokoll szerint jelezni kell másnak is, azonban az érintett arra kér, hogy ez ne történjen meg, az alábbi útmutató szerint kell eljárni.

Titokdoktor-protokoll

- intenzív munka az erőszakot átélt gyerekekkel
- **lényege, hogy a bizalmi felnőtt addig ne ossza meg mással a rábízott titkot, és az érintettől se kérje annak megosztását, amíg a gyerek saját maga oda nem ért a lelki folyamataiban, hogy erre felhatalmazást tud adni**
- ezen a folyamaton kell végigkísérni a gyereket és együtt dolgozni, beszélgetni vele, hogy megérthesse, miért fontos, hogy a történekről másnak is beszéljen, hogy azt más is megtudja
- fontos, hogy a gyerekek legyen ideje felkészülni és elfogadni azt, hogy a történekek milyen következményei lehetnek (pl. eljárás fog indulni):
 - legyen módja kellő információhoz jutni
 - legyen elég ideje megérteni, hogy pontosan milyen eljárások elé néz

Akit a gyerek beavatott

- figyelmesen hallgassa végig a történetet, fogadja el, amit hall
- biztosítsa arról, hogy jól döntött, hogy megosztotta esetét
- tájékoztassa arról, hogy az információ nem maradhat teljes titokban
- tájékoztassa arról is, hogy mik lesznek a következő lépések,
- tegyen meg mindent az érintett biztonsága érdekében
- haladéktalanul keresse fel gyermekvédelmi csoportot esetkonzultáció céljából, és ügyeljen arra, hogy az érintett gyerek kilétét ne fedje fel addig, amíg az nem feltétlen szükséges

A gyermekvédelmi csoport

- a jelzés beérkezését követően haladéktalanul tájékoztassa az iskolaképviselőt az esetről és a titokdoktor-protokoll alkalmazásáról
- szervezzen rendszeres egyeztetést az esettel kapcsolatba kerülő munkatársak részére
- a gyerek egyéni szükségleteihez igazodva tájékoztassa a gyermekvédelmi jelzőrendszert arról, hogy titokdoktor-protokollt alkalmaz egy gyerek ügyében

Titoktartás és jelzés

Az iskola minden munkatársa a lehető legnagyobb gondossággal, bizalmasan kezeli a gyerekekkel kapcsolatban tudomására jutott személyes és egyéb szenzitív adatokat: körülményeikre, az általuk vagy róluk megosztott információkra vonatkozóan titoktartási kötelezettség vonatkozik.

Ez alól kivételt képez:

- Az érintett kifejezett írásbeli hozzájárulása a személyes adatai megosztásához
- Gyermekbántalmazás gyanúja esetén adott esetben a gyermekvédelmi csoportnak jelzési kötelezettsége van az illetékes gyermekvédelmi hatóságok felé, ez esetben az érintett védelme érdekében az információk átadása alapvető fontosságú. A megosztott információnak ebben az esetben is
 - a megosztás céljához szükségesnek kell lennie,
 - csupán azokhoz szabad eljutnia, akiknek arra szükségük van,
 - pontosnak, és a legfrissebbnek kell lennie,
 - biztonságos csatornán keresztül kell átadásra kerülnie.

Hogyan csökkenthetjük a kockázatokat?

Az iskola mind az általános működés, mind pedig a különböző programok tervezése és lebonyolítása tekintetében elkötelezett a biztonságos keretek megteremtése mellett. Ennek érdekében hangsúlyt fektet a tudatosságnövelésre és jó gyakorlatok kialakítására, valamint tevékenysége és programjai megtervezésekor kockázatelemzést végez és biztonsági stratégiákat dolgoz ki.

Kockázati tényezők	Példák a kockázat jellemzőire	Példák a kockázatcsökkentésre
Gyermek sérülékenysége	• Állami gondozásban élő gyermekek • Fogytékkal élő gyermek • Korábbi áldozat	• gyermekvédelmi gyámmal való szoros kapcsolattartás • integráció, pedagógiai asszisztens jelenléte • kiszámítható keretek, törődés
	• Külföldi táborok, osztálykirándulás,	• szülői engedély, biztosítás beszerzése

Helyszín	• síelés • Családlátogatás	• minimum két kolléga jelenléte
Tevékenység	• Testi érintkezés, testnevelés óra • Önkéntesek bevonása	• érintés előtt engedélykérés a gyerektől • alkalmasság ellenőrzése, képzés
Munkatársak	• Alkalmatlan, határátlépő kolléga • Gyermekvédelmi ismeretek hiánya	• erkölcsi bizonyítvány, referencia beszerzés • képzés a jelen Módszertani Segítség tartamáról
Felügyelet	• Önkéntesek felügyelete • Az iskolába látogató idegenek	• felügyelet biztosítása, képzés • portaszolgálat biztosítása
Online tér	• digitális eszközhasználat az iskolában - gyerekek saját eszközei • digitális eszközhasználat az iskolában - iskolai eszközök • online térben megvalósuló bántalmazás esetek • tanár-diák online kapcsolattartás	• transzparens keretek a saját eszköz használatra vonatkozóan • szűrőprogramok telepítése az iskolai gépekre • annak deklarálása, hogy az iskola felelősséget vállal az online zaklatás esetek megelőzése és kezelése terén is • főszabály szerint a tanárok nem jelölik vissza a gyerekeket közösségi média felületeken, az online beszélgetések pedig csoportban, vagy minimum két felnőtt

		iskolapolgár részvételével zajlanak
--	--	--

Kinek mi a felelőssége?

Általános felelősség

A gyermekek jóléte és védelme, valamint a bántalmazás megelőzése közös felelősség.

Az iskola mint szervezet felelősséget vállal azért, hogy minden esetben jelen Módszertani Segítségnek megfelelően, a lehető legnagyobb gondossággal járjon el működése során, valamint hogy a dokumentum tartalmát minden vele kapcsolatban álló gyerek, munkatárs és partner, valamint a törvényes képviselők is megismerjék.

Ezenkívül valamennyi munkatársnak egyéni felelőssége meggyőződnie arról, hogy munkája során jelen Módszertani Segítség szellemiségében jár el, elkerülve a jogsértéseket, a személyes adatokkal való visszaélést vagy a gyerekek biztonságának veszélyeztetését.

Ennek megfelelően minden munkatárs köteles:

- ismerni jelen kötelezettségeit, ennek érdekében részt venni a vonatkozó felkészítéseken
- megérteni és aláírni a 3. sz. mellékletet képező *Magatartási Kódexet*

A mindenkori iskolaképviselő felelőssége

- jelen szabályok bevezetése, közzététele, a megvalósulás nyomon követése, ellenőrzése és a szabályzat alapján történt szakmai beavatkozások, intézkedések értékelése
- annak biztosítása, hogy minden munkatárs tisztában legyen felelősségi körével, és az ehhez szükséges felkészítést és információkat megkapja
- annak biztosítása, hogy minden munkatárs aláírja a *Magatartási Kódexet*
- annak biztosítása, hogy a Módszertani Segítség gyerekbarát verziója elkészüljön és azt minden diák megismerje úgy, hogy lehetőség adódjon az esetleges kérdések feltevésére is
- szükség esetén a megfelelő felelősségre vonási eljárások lebonyolítása
- szükség esetén a megfelelő feldolgozást elősegítő foglalkozások biztosítása (diákok, szülők és a munkatársak tekintetében is)

- A Módszertani Segítség végrehajtásának tapasztalatairól való beszámoló tartása a Fenntartó felé

A gyermekvédelmi csoport felelőssége

- bántalmazás gyanúja esetén a szervezeten belüli védelmi folyamatok és a külső hatóságok felé történő intézkedések elindítása és megtétele
- a védelmi intézkedések megvalósításának koordinálása
- a biztonsági elemeket tartalmazó munkaerő-kiválasztási folyamathoz és az adatvédelemhez kötődő szabályok bevezetésében, működtetésében való közreműködés
- az ügyekről megfelelő dokumentáció vezetése
- éves rendszerességgű írásos beszámoló az iskolaképviselő/Tantestület felé, valamint szükség esetén rendkívüli beszámoló tartása
- a bántalmazás áldozatául esett gyerek segítése abban, hogy panaszával az az iskolán túl milyen egyéb fórumokhoz fordulhat (jogsegélyszolgálatok, áldozatvédelmi szervek, hatóságok stb.)

Hogyan biztosítható, hogy a szabályokat mindenki ismerje?

Új munkatársak felvétele

Az új munkatársak felvétele - a jelentkezőkre szánt időnek, figyelemnek és háttérvizsgálatnak köszönhetően - a lehető legalkalmasabb időpont arra, hogy az iskola minimálisra csökkentse a gyermekbántalmazás kockázatát.

Ennek megfelelően

- az iskola alapos biztonsági ellenőrzést végez minden jelentkező háttérét tekintve: semmilyen pozícióban nem vállalhat munkát olyan személy, aki korábban már követett el kiskorúak sérelmére bűncselekményt vagy veszélyeztetett gyereket, illetve, akiről az előzetes szűrés alkalmával kiderül, hogy munkahely váltásában közrejátszott gyerekekkel szemben elkövetett határátlépés, panasz vagy kifogás
- munkáját senki nem kezdheti meg jelen szabályzat és a Magatartási Kódex ismerete és aláírása nélkül, egy aláírt példányt rögzíteni kell a szervezet adatbázisában
- minden pozíció betöltése során szükséges:
 - önéletrajz és motivációs levél bekérése
 - személyes interjún történő meghallgatás
 - 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány

- 1 referencialevél a referenciát adó személy elérhetőségével (önkénteseknél nem szükséges)
- adott pozíciónak megfelelő képzés, képzettség

Tudatosságnövelés

A Módszertani Segítséghez az összes munkatárs számára hozzáférést biztosít az intézmény mind elektronikus, mind nyomtatott formában, illetve nyilvánosan is elérhetővé teszi az iskola hivatalos weboldalán.

Az iskola ezen túl:

- új munkatársainak a próbaidő során lehetőséget biztosít a Módszertani Segítségben foglaltak elméleti és gyakorlati megismerésére, megértésére. Az iskolaképviselő/gyermekvédelmi csoport, a szerződés aláírása után személyesen is meggyőződik arról, hogy a munkatárs megértette kötelezettségeit
- gondoskodik arról, hogy a vele jogviszonyban álló valamennyi gyerek és szülei is megismerjék a szabályzat számukra releváns részeit
- a gyermekvédelmi csoport tagjainak lehetőség szerint kiegészítő képzést is biztosít a gyerekek jóllétének és biztonságának biztosítása érdekében

Hogyan biztosítható, hogy levonjuk a tanulságokat?

Fontos, hogy a Módszertani Segítségnek való megfelelést folyamatosan nyomon kövessük ezzel is biztosítva a tanulságok levonását és a szükséges módosítások elvégzését.

Jelen Segítség bevezetésének a tantestületi elfogadást követően a következő lépései vannak:

- integrálás az iskola már meglévő rendszerébe (stratégiai tervezés, munkaerő-kiválasztás, működtetés, alapidokumentumok, új munkaszerződések stb.) és folyamataiba
- minden személy felkészítése, akire vonatkozik a szabályzat
- a diákok életkoruknak megfelelő tájékoztatása
- az iskolával együttműködő szervezetek és partnerek tájékoztatása a dokumentumról, amely a továbbiakban a közös munka alapját képezi
- a dokumentum elérhetővé tétele írásos és online formában

Az Módszertani Segítség bevezetését követően az iskolaképviselő évente:

- ellenőrzi, hogy hogyan kerül alkalmazásra a szabályzat a mindennapi működés során, ezt a gyermekvédelmi csoport éves, írásos beszámolójának alapulvételével teszi
- értékeli, hogy a dokumentum bevezetése és alkalmazása milyen hatással van a munkatársakra, a gyerekekre és szülőkre
- felülvizsgálja, hogy szükséges-e a szabályzat bármely részét, illetve a képzési struktúrát módosítani
- az eredményekről írásos összefoglalót készít, amelyet a Tantestület fogad el
- az eredményekről beszámol a fenntartó felé

Mellékletek

1. számú Melléklet: Fogalmak

- **Pénzügyi abúzus:** Az érintett gyerek pénzügyeinek bármely módon történő, engedély nélküli szabályozása vagy korlátozása.
Példa: az alapvető szükségletek kielégítésére szánt pénz visszatartása; az érintett pénzének engedély nélküli használata
- **Online zaklatás:** Sorozatos és hosszabb ideig fennálló, szándékos sérelem okozása az interneten, melynek célja lehet megalázás, fenyegetés, nevetségessé tétel, kiközösítés, lejáratás, negatív színben feltüntetés. Lehetséges jele lehet szorongás, profil törlése, internethasználattal kapcsolatos szokások megváltozása, iskolakerülés, szökés stb.
Példa: bántó, sértő üzenetek posztolása üzenőfalon vagy személyes üzenetben; fiók feltörése, álprofil létrehozása; sértő fénykép/video feltöltése
- **Balesetek:** Szokatlan/váratlan/nem szándékos esemény, amelynek bekövetkezése nem nyilvánvaló vagy nem tervezett, és általában olyan negatív kimenetellel rendelkezik, amit a bekövetkezése előtti észleléssel el lehetett volna kerülni. A balesetek egy részét a nemzetközi protokollok szerint a fizikai erőszak körébe soroljuk.
- **Rendszerabúzus:** Megvalósul, amennyiben a gyerekek védelmét szolgáló tevékenység vagy rendszer nem létezik, vagy diszfunkcionálisan működik, és ezzel hozzájárul a gyermekbántalmazás és elhanyagolás megelőzésének elmulasztásához, késedelmes elhárításához vagy a mulasztás miatt a folyamatos/további károsodáshoz.
Példa: Rendszerabúzus körében elkövetett gyermekbántalmazásnak minősül, ha a bántalmazás észlelését vagy gyanújának felmerülését nem követi beavatkozás, azaz jelzés és intézkedés megtétele a bántalmazást

elszenvedett gyerek megsegítése, védelme és az eset kivizsgálása érdekében.

- **Veszélyeztetés:** Amikor a gyerek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését bármely – így a saját maga vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy egyéb – körülmény gátolja vagy akadályozza. Súlyos veszélyeztetettségnek a gyerek olyan bántalmazását vagy elhanyagolását tekintjük, amely a gyerek életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat. Mind az alapesetben, mind a súlyos veszélyeztetés esetében fontos tudni, hogy maga a veszélyeztetés akkor is megvalósultnak tekintendő, ha annak következtében ténylegesen nem következik be károsodás vagy hátrány.

Példa a testi fejlődés veszélyeztetésére: testi fenyegetés, ételmegvonás stb.

Példa az értelmi fejlődés veszélyeztetésére: a gyerek tankötelezettsége teljesítésének nem biztosítása stb.

Példa az erkölcsi fejlődés veszélyeztetésére: a gyerek jelenlétében megvalósuló erőszakos cselekmények vagy szexuális aktus stb.

Példa az érzelmi fejlődés veszélyeztetésére: a gyerek eseti jellegű megalázása, megfélemlítése stb.

- **Kizsákmányolás:** Egy gyerek tisztességtelen kihasználása.
Példa: gyermekmunka; olyan munka végeztetése egy gyerekkel, amely magas kockázattal jár veszélyezteti a gyerek iskoláztatását, egészségét, vagy ártalmas lehet a fejlődésére; szexuális kizsákmányolás
- **Kereskedelmi célú kihasználás:** Egy gyerek kereskedelmi vagy szexuális tevékenységre való kihasználása pénzbeli vagy anyagi ellenszolgáltatás céljából. A kizsákmányoló jellemzően megtévesztéssel, hamis ígéretekkel (szerelem, kapcsolati biztonság), illetve megfélemlítés, testi-lelki terror vagy ezzel való fenyegetés útján hálózza be a gyereket.
Példa: gyerekprostitúció, gyermekpornográfia, zsebtolvajlásra kényszerítés, kényszerkoldultatás
- **Nem valódi gyerekrésztétel:** Amikor egy gyerek nincs tisztában részvétele céljával, folyamatával, szerepével; részvétele nem önkéntes, és nem a véleményének és méltóságának tiszteletén alapul. A gyerekek nem a számukra releváns kérdésekben, nem gyerekbarát körülmények között vagy nem megkülönböztetés nélkül vesznek részt; nem kapnak megfelelő felkészítést szerepük betöltéséhez, biztonságuk elsődlegessége nem biztosított, és részvételük eredménye nem elszámoltatható.

2. számú Melléklet: Bejelentő űrlap

A bejelentés felvételekor a gyerek számára lehetőséget kell biztosítani, hogy kérdés nélkül, egybefüggően mondja el, hogy mi történt vele. Ezt a bejelentési lapot nem a gyerek jelenlétében kell kitölteni, hanem utána. A gyerek életkorára és belátási képességére, érzékenységre, szükségletére és jogaira tekintettel kell lenni a probléma meghallgatásakor. Amennyiben egynél több gyerek érintett az esetben, kérjük, gyerekenként egy űrlapot töltsön ki.

A gyerek neve: Születési adatai: Elérhetősége: Hozzá tartozó elérhetősége:	Az eset dátuma:
Bejelentést tevő neve és pozíciója, elérhetőségei:	
Az eset körülményei <i>(mit, mikor és hol észlelt; a sérülés vagy viselkedés természete, jellege; mit mondott a gyerek, a tanúk; volt-e más felnőtt bevonva, és ha igen, mit mondott)</i>	
Milyen lépések történtek <i>(milyen lépések születtek az érintett gyerek biztonsága érdekében; volt-e más szervezet vagy személy bevonva, és milyen lépéseket tett)</i>	

Dátum:
Bejelentő aláírása:

3. számú Melléklet: Magatartási Kódex

A Módszertani Segítség elfogadása és betartása az iskola minden munkatársa, önkéntese és partnere számára kötelező. Jelen magatartási szabályokat minden alkalmazottnak és önkéntesnek, segítőnek és partnernek a feladatai megkezdése előtt alá kell írnia.

Az iskola a szabályzatban nem részletezett esetekben is elvárja a gyerekek legfőbb érdekének megfelelő eljárást.

Aláírással elismerem, hogy mindig	
Általános kommunikáció/magatartás • Egyenlőként kezelem a gyerekeket kortól, nemtől, nyelvtől, vallástól, etnikai származástól, szexuális beállítottságtól függetlenül. • Partnerként kezelem és meghallgatom az iskolával kapcsolatban álló gyerekeket. • Figyelek a gyerekekre, hogy ne kerüljön veszélyhelyzetbe. • Bizalmasan kezelem a gyerek és családja személyes adatait. • A gyerekekkel korának és érettségének megfelelően kommunikálok. • Figyelek a gyerek határait és érzékenységére a kommunikáció során.	Gyermekevédelmi eljárás • Azonnal jelentem, ha jogsértést/bántalmazást vagy annak gyanúját tapasztalom. • Minden gyereket egyenlőnek fogadok el, és ügyeiket megkülönböztetés nélkül kezelem. • Zéró toleranciát képviselek a gyerekekkel szembeni erőszak és rossz bánásmód valamennyi formájával szemben. • A szakma általános szabályaihoz és az iskola által megszabott keretekhez tartom magam. • Odafigyelek arra, hogy magatartásommal ne fokozzam a gyerek „áldozat-érzését”, ha vele

• Bizalmasan kezelem és komolyan veszem a gyerek vagy a gyerekek egy csoportja által rám bízott titkokat. • Tiszteletben tartom a gyerekekkel való kapcsolatom határait: nem keresem meg őket baráti/szexuális kapcsolatépítés céljából és nem osztok meg velük személyes problémákat. • Jó példát mutatok. • Segítem a gyereket, hogy életkora és érettségi szintje szerint részt tudjon venni az iskola életében. • Ösztönzőm a gyereket arra, hogy véleményét megossza az iskola munkatársaival és kérdéseket tegyen fel.	kapcsolatban bántalmazás vagy erőszak gyanúja merül fel.
--	---

Aláírással elismerem, hogy soha
• Nem alkalmazok erőszakot gyerekekkel szemben. • Nem létesítek szexuális kapcsolatot az iskolával kapcsolatban álló 18 éven aluli személlyel. A tévedés a gyerek korával kapcsolatban nem jelent felmentést. • Nem provokálom, zaklatom a gyereket semmilyen módon. Nem alázom meg, és nem sértem meg a jogait. Nem csorbítom a gyerek önbizalmát, nem kommunikálok kioktató, lekezelő stílusban, nem káromkodok. • Nem kényszerítem a gyereket munkavállalásra semmilyen eszközzel sem. • Nem leszek alkohol és/vagy drog befolyásoltsága alatt a gyerekekkel való munka közben. • Nem politizálok, és nem viszek be vallási nézeteket a gyerekekkel való foglalkozásokra.

- Nem minősítem a gyerekeket, szülőket, illetve a gyerekek által behozott témákat és kérdéseket.
- Nem adok hamis vagy bizonytalan információt vagy ígéretet gyerekek részére.
- Nem fogadok el ajándékot vagy szívességeket gyerekektől és hozzátartozóiktól.
- Nem konfrontálódok a szükségesnél jobban a kollégákkal vagy másokkal a gyerekek előtt.
- Nem készítek képmást, videofelvételt vagy hangfelvételt saját célra.
- Nem osztok, mutatok meg vagy ajánlok káros tartalmakat (pornográf felvétel, agresszív film) gyerekeknek.
- Nem teszek közzé olyan képmást, amelyen a gyerek meztelen vagy nem megfelelően van felöltöztetve.
- Nem teszek közzé olyan képmást, videofelvételt vagy hangfelvételt, amelyre nem kaptam engedélyt.
- Nem viszem el a gyereket sehova a törvényes képviselő beleegyezése nélkül, kivéve, ha ez a gyerek biztonsága érdekében feltétlenül szükséges.

Aláírással elfogadom, hogy a jelen szabályzatban foglalt magatartási szabályok csak a legfontosabb vagy legnagyobb kockázatú eseményekre térnek ki, és nem jelentenek teljes körű felsorolást. Elfogadom, hogy a jelen felsorolásban nem szereplő, de általam veszélyeztetőnek vagy a gyerek jólléte, biztonsága szempontjából kockázatosnak ítélt magatartásokat sem valósítom meg.

Elfogadom továbbá, hogy ha bizonytalan vagyok abban, hogy egy konkrét helyzet vagy magatartás veszélyeztető vagy kockázatos-e egy gyerek számára, akkor mindig tanácsot kérek a gyermekvédelmi csoporttól.

Alulírott, a Pesthidegkúti Waldorf Általános Iskola, Művészeti Iskola és Gimnázium Magatartási Kódexét megértettem és elfogadom. Büntetőjogi felelősségem teljes tudatában kijelentem, hogy nem álltam bíróság előtt gyermekbántalmazás vagy szexuális zaklatás miatt, ellenem ilyen ügyben vizsgálatot soha nem folytattak. Kijelentem továbbá, hogy nem állok foglalkozástól jogerősen eltiltás vagy közügyektől eltiltás hatálya alatt, és

bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen még sosem ítélték el. Minden adat, amelyet az iskola tudomására hoztam, megfelel a valóságnak.

Budapest, 2020.....hó.....nap

.....
aláírás

4. számú Melléklet: Kommunikációs alapelvek

Az iskola felelős azért, hogy a gyerekekkel vagy a gyerekekről való kommunikálás, akár online, akár nyomtatott felületen etikus és felelősségteljes módon történjen, függetlenül attól, hogy a kommunikáció tájékoztatási, marketing, PR vagy támogatói célt szolgál. Ennek érdekében az alábbi alapelveknek kell érvényesülniük:

Általános alapelvek
• A gyerekek méltóságát és jogait mindig tiszteletben kell tartani. • A kommunikáció során külön figyelmet kell fordítani a gyermekjogok érvényesülésére – ideértve a magánélethez való jogot, a véleménynyilvánítás jogát, az őket érintő ügyekben való részvétel jogát és az erőszak vagy annak veszélye elleni védelemhez való jogot. • A gyerekek legfőbb érdekének minden esetben érvényesülnie kell. • Az őt érintő ügyekben a gyerek véleményét korára és érettségére tekintettel figyelembe kell venni. • Minden nyilvános kommunikáció, személyes megjelenés vagy rendezvény esetén egyeztetni kell annak politikai, társadalmi és kulturális hatásairól a gyerekhez legközelebb állókkal és azokkal, akik leginkább képesek felmérni a gyerek helyzetét.

- Nem lehet olyan történetet felhasználni, mely bármely gyereket veszélybe sodorhat, az érintett gyerek személyazonosságának megváltoztatása, eltorzítása vagy más módon való beazonosíthatatlanná tétele esetén sem.
- Tartózkodni kell a gyerekeket bíráló állításoktól és magatartási formáktól.
- Az iskola munkatársai főszabály szerint nyílt, biztonságos helyen, legalább két felnőtt munkatárs egyidejű jelenlétében kommunikálhatnak a gyerekekkel.

Képmás, hang- és videofelvételek készítésére és felhasználására vonatkozó alapelvek

- Képmás, hangfelvétel vagy videofelvétel kizárólag az iskola projektjeinek keretében, a gyerekek méltóságának megőrzésével készíthető.
- A felvételek készítése előtt minden esetben engedélyt kell kérni az érintett gyerektől, és minden esetben be kell szerezni a törvényes képviselők írásos hozzájárulását is. Az engedély csak abban az esetben tekinthető teljes értékűnek, ha a felvétel céljáról a gyerek életkorának és igényeinek megfelelően kapott felvilágosítást.
- Beleegyezés hiányában a gyerekről felvétel nem készülhet, illetve azok nem használhatóak fel.
- A felvételeken nem tüntethetők fel a gyerekek személyes adatai (név, lakcím, születési adatok stb.).
- Minden esetben meg kell bizonyosodni arról, hogy a gyerek külső kényszerítés nélkül, saját elhatározásából vesz részt a kommunikációban. Film, videó- vagy rádióinterjú készítésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy az ott használt vizuális vagy hangeffektek hogyan hatnak a gyerekre.
- A gyereket és a törvényes képviselőjét tájékoztatni kell a felvétel nyilvánosságra kerüléséről, annak céljáról és idejéről, valamint a törlési lehetőségekről.

Fotográfusok, újságírók, filmstábok látogatására vonatkozó alapelvek

- Minden látogatót részletesen tájékoztatni kell az oktatási intézmény Módszertani Segítségéről, még mielőtt a megkérdezett, a fotózásra, filmkészítésre kijelölt gyerekekkel találkoznak.
- Ügyelni kell rá, hogy a fotográfusok és filmkészítők felügyelet nélkül ne tölthessenek időt a gyerekekkel, ne legyenek a gyerekek közelében.
- A gyerekeket és a szülőket egyaránt tájékoztatni kell arról, milyen módon kerülnek a fényképek, filmfelvételek felhasználásra, és ehhez a beleegyezésüket kell kérni.
- A gyermekekkel kapcsolatos titoktartási és adatvédelmi szabályok betartása érdekében az oktatási intézmény tájékoztatást kér a fotográfustól és a filmkészítőtől a fényképek és történetek felhasználásával kapcsolatosan. Az oktatási intézmény fenntartja a jogot, hogy visszautasítsa fénykép/filmfelvétel felhasználását, ha az ellentmond a Módszertani Segítségnek, valamint az oktatási intézmény kommunikációs alapelveinek.

5. számú Melléklet: Jogszabályok

Jelen Módszertani Segítség összhangban van a hatályos hazai és nemzetközi jogszabályokkal és protokollokkal, különös tekintettel az alábbiakra:

- ENSZ Gyermekjogi egyezménye (kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény)
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)
- A Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.)
- A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.)
- A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan
- A gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól szóló EMMI protokoll
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény

